

Súd: Okresný súd Bardejov
Spisová značka: 1Csp/10/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8223209379
Dátum vydania rozhodnutia: 15. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Tomáš Dulina
ECLI: ECLI:SK:OSBJ:2024:8223209379.3

Rozhodnutie

Okresný súd Bardejov sudcom JUDr. Tomášom Dulinom v spore žalobkyne: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/XX, D., právne zastúpenej: Mgr. Matúš Macko, advokát, so sídlom Karpatská 804/10, Svidník, proti žalovanému: BENCONT COLLECTION, a.s., so sídlom Vajnorská 100/A, Bratislava, IČO: 47 967 692, o zaplatenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 1 008,70 eur, takto

rozhodol:

- Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 100 eur v lehote do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.
- V prevyšujúcej časti žalobu zamietť.
- Žalobkyňa má nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy, o výške ktorých rozhodne súd po právoplatnosti rozhodnutia samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

odôvodnenie:

- Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 12.07.2023 sa žalobkyňa domáhala, aby súd uložil žalovanému povinnosť zaplatiť jej sumu 1 008,70 eur titulom primeraného finančného zadosťučinenia a nahradiť žalobkyni trovy konania.
- Žalobu odôvodňovala tým, že v konaní vedenom Okresnom súde Bardejov pod sp. zn. 8Csp/7/2019, o zdržanie sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy bola ako žalobkyňa v postavení spotrebiteľa. V predmetnom konaní bola úspešná, keď Okresný súd Bardejov vyhovel ňou podanej žalobe rozsudkom sp. zn. 8Csp/7/2019-137, z 24.06.2020. Predmetné rozhodnutie nadobudlo právoplatnosť dňa 11.07.2020. Poukázala na ods. 32.-45. odôvodnenia predmetného rozhodnutia. Ako spotrebiteľ si uplatňuje satisfakciu za porušenie svojich spotrebiteľských práv. Svoje práva musela brániť v pôvodnom konaní. Primerané finančné zadosťučinenie (ďalej len PFZ) má sankčnú a odradzujúcu funkciu, aby sa dodávateľ nedopúšťal recidívy. Zároveň má aj funkciu relutárnu, ktorá predstavuje obohatenie spotrebiteľa vo výške priznaného PFZ proti dodávateľovi za to, že spotrebiteľ podstúpil súdne konanie, v ktorom bol ako spotrebiteľ na súde úspešný. Na rozdiel od iných inštitútov finančného zadosťučinenia existujúcich v právnom poriadku SR (napr. ochrana osobnosti), v ktorých sa na prvé miesto kladie morálne zadosťučinenie a finančná satisfakcia slúži len na dovŕšenie nápravy, tak pri inštitúte PFZ je možné zadosťučinenie len v peňažnej forme ako jediného prostriedku, na jednej strane postihu nečestného dodávateľa a na druhej strane je PFZ odmenou spotrebiteľa za úspech na súde v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Ak má PFZ reálne plniť svoj účel, tak je to možné len priznaním PFZ v takej výške aby mala, nielen deklarovanú sankčnú, odradzujúcu a relutárnu funkciu, ale aby mala tieto funkcie aj reálne, čo PFZ priznané v symbolickej výške splniť nemôže. Aj keď výška PFZ sa nedokazuje a súd ju stanovuje voľnou úvahou, tak kritéria z ktorých by mala voľná úvaha vychádzať, vyplývajú z intenzity porušenia spotrebiteľského práva zo strany dodávateľa. Vo veciach, v ktorých je predmetom konania finančná čiastka je jediným objektívnym kritériom, ktoré by malo byť rozhodujúcim pre určenie výšky PFZ, suma o ktorú sa dodávateľ na úkor spotrebiteľa obohatil, alebo sa chcel obohatiť.

Keďže je žalobkyňa spotrebiteľkou, ktorá úspešne uplatnila porušenie svojho práva na súde, bola tým splnená hypotéza vyššie citovanej právnej normy, PFZ požaduje vo výške 1.008,70 eur, čo považuje za primerané vzhľadom na okolnosti tohto prípadu. Žalovaný sa na jej úkor chcel prostredníctvom zrážok zo mzdy, obohatiť o sumu 1.008,70 eur, a v tejto výške požaduje primerané finančné zadosťučinenie. V tejto súvislosti dáva súdu do pozornosti aj tú skutočnosť, že žalovaný sa snažil vymôcť premlčané plnenie prostredníctvom neplatnej Dohody o zrážkach zo mzdy, čím sa jednoznačne snažil zamedziť súdnemu prieskumu dôvodnosti pohľadávky. Čo sa týka otázky rozsahu porušenia spotrebiteľského práva, tak táto otázka je definovaná rozsudkom v základnej veci, t. j. rozsudkom Okresného súdu Bardejov sp. zn. 8Csp/7/2019-137, z 24.06.2020 a jeho odôvodnením, ktoré je hmotnoprávnou podmienkou nároku na primerané finančné zadosťučinenie a z tejto hmotnoprávnej podmienky je potrebné vychádzať, ako záväznej. Tento rozsah zisteného porušenia spotrebiteľského práva, v základnej veci, nie je možné v konaní o primerané finančné zadosťučinenie, ani rozširovať, ani zužovať.

3. Ako dôkazy na preukázanie svojich tvrdení žalobkyňa v žalobe označila a v prílohe predložila rozsudok Okresného súdu Bardejov č.k. 8Csp/7/2019 - 137 zo dňa 24.06.2020 s doložkou právoplatnosti a predloženie dohody o zrážkach zo mzdy platiteľovi mzdy s výzvou na vykonávanie zrážok zo mzdy.

4. Žalovaný vo vyjadrení zo dňa 23.08.2023 uviedol, že žalobca si žalobný nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odvodzuje od konania vedeného na tunajšom súde pod sp. zn. 8Csp/7/2019, v ktorom konaní vystupoval ako žalobca a žalovaný bol v rovnakom procesnom postavení žalovaného. V tomto súdnom konaní sa žalobca domáhal uloženia povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, ktorú dohodu uzatvoril žalobca s pôvodným veriteľom – E. F., A. spoločne s uzatvorením zmluvy o úvere č. 2100779506. Predmetný návrh považujeme za nedôvodný, nakoľko samotné právo na primerané finančné zadosťučinenie žalobcu voči žalovanému vôbec nevzniklo, v čoho dôsledku žalobca ani nemôže uplatnený nárok dostatočne preukázať. Podľa právneho názoru žalovaného, žalobca nesplnil zákonný predpoklad pre uplatnenie nároku na primerané finančné zadosťučinenie, a to úspešné uplatnenie práva alebo povinnosti voči porušiteľovi. Žalovaný zastáva názor, že v danom prípade nie je on porušiteľom, nakoľko dohodu o zrážkach zo mzdy ako i zmluvu o úvere koncipoval pôvodný veriteľ a žalobcovi bola len postúpená pohľadávka vyplývajúca z predmetnej zmluvy o úvere bez toho, aby žalovaný mohol nejakým spôsobom ovplyvniť jej obsah, podmienky, ustanovenia. Z uvedených dôvodov nemožno žalovaného pokladať za porušiteľa. Na základe vyššie uvedených skutočností považujeme nárok žalobcu na uplatnené finančné zadosťučinenie za nedôvodný. Práve ustanovenie zákona o ochrane spotrebiteľa v poslednej vete § 3 ods. 5 zákona uvádza úpravu, z ktorej vyplýva, že ak sa spotrebiteľ úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej, či už týmto zákonom alebo osobitným predpisom, má právo na primerané finančné predpisom zodpovedá. V tomto kontexte dávame do pozornosti na jednej strane, že v predošlom konaní nebolo rozhodnuté o porušení práva či povinnosti žalobcu, a na strane druhej, absentuje zodpovedný subjekt ako porušiteľ práv žalobcu. Žalovaný zároveň podotýka, že v čase uzatvorenia dohody o zrážkach zo mzdy dňa 15.05.2006 ustanovenie § 5a zákona o ochrane spotrebiteľa neexistovalo a z uvedeného dôvodu v súlade s princípom zákazu retroaktivity nemožno predmetné ustanovenia aplikovať. Žalovaný ďalej namietá i požadovanú výšku primeraného finančného zadosťučinenia, ktorého sa žalobca domáha. V danom prípade konanie žalobcu hodnotíme ako zjavné zneužívanie jeho práv, nakoľko je potrebné, aby sa v každom jednom prípade skúmali všetky aspekty posudzovanej právnej veci a rovnako sa musí prihliadať na „rozsah“ zásahu do práv spotrebiteľa. Nemožno priznávať práva spotrebiteľom len titulom, že sú spotrebiteľia, nakoľko takéto bez limitové nazeranie spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach strán sporu, ktorá okolnosť nie je žiadúca. Navyše žalobcom uplatňovaná suma primeraného finančného zadosťučinenia nie je dostatočným spôsobom špecifikovaná a relevantne odôvodnená a preukázaná. Žalobca v prevažnej miere v podanej žalobe cituje rozsudok vydaný v konaní, od ktorého si žalobca odvodzuje nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia a relevantným spôsobom nezdôvodnil požadovanú sumu primeraného finančného zadosťučinenia. Argumentácia žalobcu, že si uplatňuje sumu, ktorú mal žalovaný v rámci zrážok zo mzdy od neho požadovať je nie relevantná, nakoľko predmetná suma nebola nikdy zo mzdy žalobcu zrazená. Žalovaný od žalobcu obdržal naposledy platbu v roku 2019 a to v sume 50 Eur a predtým v roku 2017 vo výške 80 Eur. Z uvedených dôvodov je požadovaná suma primeraného finančného zadosťučinenia neprimeraná a nedôvodná. Pri určení výšky primeraného finančného zadosťučinenia je potrebné limitovať a zohľadniť, aký dopad a právne následky malo predchádzajúce konanie na spotrebiteľa, ako i všetky relevantné skutočnosti. Žalobca ako spotrebiteľ predchádzajúcim konaním dosiahol zdržanie sa zrážok zo mzdy, pričom z jeho mzdy sa v prospech žalovaného neuskutočnila žiadna platba, teda dopad do jeho

osobnej, či majetkovej sféry nepredstavoval žiaden zásah, z ktorého dôvodu nemožno priznať primerané finančné zadosťučinenie vo vyššej výške, nakoľko toto by bolo v zjavnom nepomere a nepredstavovalo by primeraný satisfakčný prostriedok. Žalovaný pokladá uplatňovanú výšku primeraného finančného zadosťučinenia za neadekvátnu, neprimeranú a jedná sa o účelové konanie zo strany žalobcu, ktorý bol tým, ktorý si neplnil svoje základné záväzkové povinnosti, prestal splácať poskytnutý úver a tomuto má byť poskytnutá právna ochrana? V danom prípade nemožno konanie hodnotiť inak ako zjavné zneužívanie práva a značný nekontrolovateľný zásah do ústavného majetkového práva žalobcu ako veriteľa. Takto ochrana spotrebiteľov narušá princíp rovnosti strán ako i princíp práva na spravodlivý proces a práva na právnu istotu, kedy sa podstatným spôsobom zasahuje do práv veriteľov, no napriek tomu sa poskytuje ochrana dlžníkom, ktorí si neplnia svoje základné povinnosti. Je nevyhnutné uviesť aj to, že ochrana spotrebiteľa je síce dôležitým faktorom v spoločnosti, avšak nemožno mu poskytovať takú ochranu, ktorá by viedla k jeho jednostrannému zvýhodňovaniu, spotrebiteľ by bol v takýchto prípadoch zbavený akejkoľvek zodpovednosti pred uzatvorením zmluvnej povinnosti dôkladne navzájom zvážiť výhody a nevýhody a podľa toho rozumne konať. Neexistuje ani vecne odôvodniteľný dôvod oslobodiť spotrebiteľa od povinností, ktoré mu ukladá zmluva s rovnocenným partnerom, ak sa k splneniu tejto povinnosti zaviazal dobrovoľne a s vedomím ich rozsahu. Dovoľujeme si uviesť, že miera ochrany spotrebiteľa má svoje limity a nemôže byť absolútna. Limit pre určenie mieru ochrany spotrebiteľa je daný úrovňou spotrebiteľa. Zároveň poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR, sp. zn.: 23Cdo/1201/2009 a na odlišné stanovisko sudcu G. H. podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde k nálezu pripája k rozhodnutiu Ústavného súdu sp. zn.: I.ÚS 547/2012. Žalovaný preto navrhuje, aby súd žalobu zamietol a priznal žalovanému plný nárok na náhradu trov konania.

5. Na prejednanie sporu súd nariadil pojednávanie na deň 15.04.2024. Pojednávanie sa zúčastnil právny zástupca žalobkyne. Žalovaný ospravedlnil svoju neúčast' na pojednávaní, o jeho odročenie nežiadal a navrhol, aby súd rozhodol bez účasti žalovaného. Pojednávanie sa nezúčastnila ani žalobkyňa. Súd preto podľa § 180 Civilného sporového poriadku rozhodol o tom, že pojednávanie uskutoční v ich neprítomnosti, nakoľko nebol daný návrh ani dôvody odročenia pojednávanie v zmysle § 183 a § 184 CSP.

6. Súd sa oboznámil s obsahom žaloby a písomných vyjadrení strán sporu, vykonal dokazovanie ústnym prednesom právneho zástupcu žalobkyne na pojednávaní, oboznámením sa s obsahom všetkých listinných dôkazov predložených stranami a obsahom pripojeného spisu Okresného súdu Bardejov sp.zn. 8Csp/7/2019, pričom vykonanie žiadneho z dôkazov nebolo stranami namietané ani súdom vyhodnotené ako nedôvodné či neúčelné a zistil tento skutkový stav:

7. Právny zástupca žalobkyne na pojednávaní zotrval na podanej žalobe. Uviedol, že žalobkyňa sa domáha voči žalovanému zaplata prameraného finančného zadosťučinenia, keďže ako spotrebiteľka bola úspešná v konaní vedenom pred Okresným súdom Bardejov pod sp. zn. 8Csp/7/2019 o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Rozsah porušenia spotrebiteľských práv žalobkyne vyplýva zo žaloby, kde je odcitovaná podstatná časť rozhodnutia vydaného v pôvodnom konaní. V predmetnej veci sú splnené podmienky na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa. K výške uplatneného nároku uviedol, že zákon neuvádza spôsob výpočtu tohto nároku, preto žalobkyňa vychádza zo sumy, o ktorú sa žalovaný chcel obohatiť cestou neprijateľnej podmienky, pričom takéto konanie žalovaného považuje za nekalé. Navrhované primerané finančné zadosťučinenie považuje za dostačujúce na dosiahnutie jeho funkcií, preto navrhuje, aby súd žalobe vyhovel. K námietkam žalovaného uviedol, že tieto považuje za nedôvodné. Pokiaľ žalovaný poukazuje na neexistenciu § 5a zákona o ochrane spotrebiteľa v čase uzavretia neplatnej dohody o zrážkach, uviedol, že zákon o ochrane spotrebiteľa toto ustanovenie obsahoval v čase zaslania výzvy na vykonávanie zrážok zo mzdy. Ďalej poukázal na to, že zákon neustanovuje k tomuto ustanoveniu žiadne prechodné ustanovenia, preto dochádza k nepravej retroaktivite a toto ustanovenie treba uplatňovať aj spätne. Navrhuje preto, aby súd žalobe vyhovel a priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania v plnom rozsahu.

8. Okresný súd Bardejov rozsudkom zo dňa 24.06.2020, č.k. 8Csp/7/2019 - 137, právoplatným dňa 11.07.2020 rozhodol nasledovne:

I. Žalovanému ukladá povinnosť zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov z 15.05.2006, ktorá je súčasťou Úverovej zmluvy č. 2100779506 z 15.05.2006 uzavretej medzi žalobkyňou a Poštovou bankou a.s., na výkon zrážok zo mzdy a z iných príjmov žalobkyne.

II. Žalobkyni priznáva voči žalovanému 100% nárok na náhradu účelne vynaložených trov konania.

9. Z odôvodnenia označeného rozhodnutia vyplýva, že žalobou doručenu Okresnému súdu Bardejov (ďalej len „okresný súd“) 07.03.2019 sa žalobkyňa domáhala vydania rozhodnutia o uložení povinnosti žalovanému 1/ zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou Zmluvy o úvere č. 2100779506, z 15.05.2006 (ďalej len „dohoda o zrážkach zo mzdy“) a náhrady trov konania a tiež sa domáhala vydania neodkladného opatrenia, ktorým by žalovaným 1/ a 2/ bola uložená povinnosť zdržať sa použitia tejto dohody o zrážkach zo mzdy. Uznesením č. k. 8 Csp 7/2019-28 z 18.03.2019 okresný súd s právoplatnosťou od 20.03.2019 (keďže odvolanie bolo podané len proti výroku III. vo veci uloženia povinnosti podať žalobu, pozn.), na návrh žalobkyne nariadil neodkladné opatrenie, ktorým žalovanému 1/ uložil povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, ktorá je súčasťou úverovej zmluvy č. 2100779506 z 15.05.2006, uzavretej medzi žalobkyňou a Poštovou bankou a. s., na výkon zrážok zo mzdy žalobkyne, do právoplatného skončenia veci samej a žalovanému 2/ uložil povinnosť zdržať sa vykonávania zrážok zo mzdy žalobkyne podľa dohody o zrážkach zo mzdy ktorá je súčasťou úverovej zmluvy č. 2100779506 z 15.05.2006, uzavretej medzi žalobkyňou a Poštovou bankou a. s., do právoplatného skončenia veci samej. Vykonaným dokazovaním mal okresný súd v prvom rade za preukázané, že medzi žalobkyňou na jednej strane a právnym predchodcom žalovaného na strane druhej bola 15.05.2006 uzavretá zmluva o úvere, pričom táto zmluva, aj napriek námietke žalovaného, má nepochybne v súlade s, v rozhodnom čase jej uzavretia, účinnou citovanou právnou úpravou atribúty zmluvy spotrebiteľskej, pretože jednako žalobkyňa pri jej uzatváraní vystupovala ako spotrebiteľ, keďže jej bol poskytnutý úver za iným účelom, ako za účelom výkonu zamestnania, povolania alebo podnikania a pôvodný veriteľ (predchodca žalovaného, banka) pri uzatváraní úverovej zmluvy konal s poukazom na predmet svojho podnikania a jednako v súlade s v rozhodnom čase účinným znením cit. § 23a ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa sa v prípade dotknutej úverovej zmluvy jednalo o typ zmluvy (formulárová zmluva) uzatváranej žalovaným vo viacerých prípadoch, pri ktorých je obvyklé, že spotrebiteľ obsah takejto zmluvy podstatným spôsobom neovplyvňuje. V danom prípade z predloženej úverovej zmluvy z 15.05.2006 je zrejmé, že predmetná žalobou napadnutá „Dohoda o zrážkach zo mzdy“ v podstate ani nemá charakter informovanej a vedomej dohody (zmluvy) oboch zmluvných strán s jej všetkými podstatnými zákonnými náležitosťami z ktorých by bolo jednoznačne zrejmé, aká pohľadávka, čo do titulu jej vzniku a pohľadávka v akom rozsahu je ňou zabezpečená (v úverovej zmluve je len uvedené, že má byť zabezpečená pohľadávka cit. „...vzniknutej zo ZoU“, bez identifikácie tejto úverovej zmluvy, pričom to, že toto prehlásenie je súčasťou určitej úverovej zmluvy nepostačuje na jej identifikáciu, pozn.), ani za akých podmienok a kedy ju môže dodávateľ (veriteľ) aktivovať, t.j. v podstate z nej nevyplývajú žiadne podstatné informácie o dôvodoch vzniku, o aplikácii a dôsledkoch tohto inštitútu Dohody o zrážkach zo mzdy. V danom prípade sa jedná skôr iba o akési prehlásenie zmluvných strán o uzavretí tejto Dohody o zrážkach zo mzdy, ktoré je však dokonca obsiahnuté iba v čl. 3 úverovej zmluvy z 15.05.2006 označenom ako cit. „Zmluva o úvere a záverečné ustanovenia [vyplní banka]“, t.j. už aj tým, že sa toto prehlásenie nachádza iba v tzv. záverečných ustanoveniach, kde sa zväčša nachádzajú už iba akési doplňujúce informácie, pre záväzkový vzťah nie existenčne podstatného charakteru, ani nemohlo u spotrebiteľa (žalobkyne) evokovať potrebu bližšie si tieto ustanovenia všimnúť a venovať im pozornosť, toľkož ak ani nemala vedomosť o podstate toho zabezpečovacieho inštitútu. Inými slovami, už aj len vďaka označeniu čl. 3 úverovej zmluvy z 15.05.2006, kde bola podľa žalovaného riadne so žalobkyňou dojednaná Dohoda o zrážkach zo mzdy, možno len ťažko uveriť tvrdeniam, že žalobkyňa vedela resp. musela aspoň tušiť, že sa v týchto ustanoveniach nachádza resp., že sa medzi nimi môže „skrývať“ tzv. „Dohoda o zrážkach zo mzdy“ navyše ak v označení tohto článku bolo uvedené, že ho cit. „[vyplní banka]“, takže žalobkyňa mohla pre kohokoľvek objektívne uveriteľne dospieť k záveru, že ustanovenia tohto článku vyplní len banka (veriteľ, dodávateľ) a že teda ona nemá možnosť do nich zasahovať alebo meniť ich obsah a teda, že ju nemusia zaujímať. Z uvedeného je evidentné, že v danom prípade sa jedná o formulárový, veriteľom vopred predpripravený typ zmluvy, ktorý bol žalobkyni predložený k podpisu, ktorá ju podpísala bez akéhokoľvek poučenia a bez možnosti ovplyvniť alebo odmietnuť túto dohodu podpísať ak chcela úver. Žalovaný ničím právne významným nepreukázal, žeby žalobkyni boli pred jej podpisom poskytnuté jasné a zrozumiteľné informácie o tom, čo znamená uzatvorenie Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov. Taktiež ani v samotných prehláseniach o Dohode o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov sa žiadne poučenie žalobkyne (spotrebiteľa) o dôsledkoch

uzatvorenia Dohody nenachádza. Žalobkyňa teda nemala k dispozícii jasné a zrozumiteľné informácie umožňujúce jej jednako si vôbec uvedomiť, že s úverovou zmluvou uzatvára aj Dohodu o zrážkach zo mzdy a ani pochopiť inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov, preto okresný súd má za to, že táto Dohoda je neplatným zmluvným dojednaním. Za danej situácie, kedy žalovaný na základe, za uvedených okolností uzavretej Dohody o zrážkach zo mzdy, už túto Dohodu aktivoval a požiadal zamestnávateľa žalobkyne o vykonávanie zrážok z jej mzdy, a to na základe takejto neplatnej Dohody o zrážkach zo mzdy, t.j. za situácie kedy žalovaný už podnikol kroky smerujúce k vymoženiu jeho pohľadávky zabezpečenej neplatnou Dohodou o zrážkach zo mzdy, je podľa okresného súdu namieste tomuto účastníkovi uložiť povinnosť vo forme zdržania sa použitia takejto Dohody, pretože neplatná Dohoda o zrážkach zo mzdy nemôže pre žalovaného zakladať žiadne práva, a preto sa žalobkyňa podľa okresného súdu podanou žalobou správne domáhala v zmysle cit. § 137 písm. a) CSP splnenia povinnosti žalovaným vo forme povinnosti zdržať sa použitia Dohody o zrážkach zo mzdy. Je potrebné si uvedomiť, že dlžník sa pri realizácii neplatnej Dohody o zrážkach zo mzdy dostáva do pozície subjektu strácajúceho právo disponovať so svojim vlastným majetkom reprezentovaným príjmom dosahovaným za výkon svojej pracovnej činnosti. Navyše, pri zrážkach zo mzdy nie je možné preveriť, či sú zo mzdy zrážané len tie finančné nároky, ktoré dodávateľovi aj prináležia a nie aj tie, na ktoré nemá právny nárok, a to s poukazom na potrebu riadneho vyhodnotenia spotrebiteľskej zmluvy. Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje veriteľovi dosiahnuť uspokojenie pohľadávky siahnutím na majetok dlžníka bez predchádzajúceho odobrenia súdom či iným nezávislým tribunálom. V podstate ide o exekúciu majetku s tým rozdielom, že ju nevykonáva súd ale spravidla podnikatelia. Pritom ide okrem iného aj o otázku, či dlh existuje a v akej výške. Výšku dlhu si veriteľ sám diktuje, vykonávajú sa zrážky zo mzdy dlžníka a dlžník nemá možnosť ich priamo zastaviť. Dlžník je tak vystavený jedine konaniu a rozhodovaniu veriteľa. Inštitút Dohody o zrážkach zo mzdy umožňuje obísť dôležitý prvok unijného práva, a to ex offo súdnu kontrolu zmluvných podmienok, či nespôsobujú hrubú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech spotrebiteľa (neprijateľné zmluvné podmienky). Spotrebiteľovi je nevyhnutné poskytnúť ochranu, najmä ak existuje nebezpečenstvo, že sa v procese zrážok zo mzdy, na základe dohody o zrážkach zo mzdy, zabezpečuje a umožňuje uhradiť plnenie z neprijateľných zmluvných podmienok bez súdnej kontroly, na ktorú skutočnosť musí brať súd ohľad (porov. rozsudok C-106/77 Simmenthal). Z vykonaného dokazovania nepochybne vyplynulo, že žalovaný nepreukázal splnenie podmienok prípustnosti Dohody o zrážkach zo mzdy ako zabezpečovacieho prostriedku, a to pokiaľ ide o riadne poučenie žalobkyne o následkoch uzavretia takejto Dohody o zrážkach zo mzdy a vytvorenie podmienok pre žalobkyňu ako spotrebiteľku, aby mala možnosť túto dohodu odmietnuť. Ako uviedla žalobkyňa v podanej žalobe, žalovaným resp. jeho právnym predchodcom, jej boli predložené listiny na podpis s tým, že ich musela podpísať ak chcela, aby jej bol poskytnutý úver. So zreteľom na všetky uvedené okolnosti a náležité vysvetlenie, ktoré žalobkyňa poskytla, prešlo dôkazné bremeno na vyvrátenie týchto skutočností na žalovaného, ktorý však okolnosti a vysvetlenia uvádzané žalobkyňou nevyvrátil. Z uvedeného plynie záver, že žalobkyňa nebola zo strany žalovaného riadne poučená o následkoch uzavretia Dohody o zrážkach zo mzdy, preto vzhľadom na uvedené dôvody okresný súd žalobe žalobkyne v celom rozsahu vyhovel.

10. Podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom (ďalej len „kolektívne záujmy spotrebiteľov“). Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadostučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

11. Podľa ust. § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z.z. predávajúci nesmie konať v rozpore s dobrými mravmi; ustanovenia § 7 až 9 tým nie sú dotknuté. Konaním v rozpore s dobrými mravmi sa na účely tohto zákona rozumie najmä konanie, ktoré je v rozpore so vžitými tradíciami a ktoré vykazuje zjavné znaky diskriminácie alebo vybočenia z pravidiel morálky uznávanej pri predaji výrobku a poskytovaní služby, alebo môže privodiť ujmu spotrebiteľovi pri nedodržaní dobromyseľnosti, čestnosti, zvyklosti a

praxe, využíva najmä omyl, leš', vyhrážku, výraznú nerovnosť zmluvných strán a porušovanie zmluvnej slobody.

12. Podľa § 52 ods. 1 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „OZ“) spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

13. Podľa § 52 ods. 2 OZ ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné.

14. Podľa § 52 ods. 3 OZ dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti.

15. Podľa § 52 ods. 4 OZ spotrebiteľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

16. V zmysle citovaných zákonných ustanovení zákon priznáva osobe, ktorá na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, že má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, koho porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi je spôsobilé privodiť ujmu spotrebiteľovi. Zákon nestavuje ako podmienku priznania primeraného finančného zadosťučinenia iné podmienky okrem tej, že spotrebiteľ si na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, čo v danom prípade bolo splnené.

17. Priznané finančné zadosťučinenie má byť vyrovnaním ujmy žalobcu, ktorá mu vznikla konaním žalovaného a je akousi určitou satisfakciou za stav, ktorý musel v dôsledku konania žalovaného trpieť a je aj sankciou postihujúcou žalovaného, ktorý ako dodávateľ finančnej služby (v danom prípade jeho právny predchodca) závadne konal.

18. Súd poukazuje na rozhodnutie Krajského súdu v Prešove, sp.zn. 13Co/80/2016 z 20.03.2018, podľa ktorého „Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privodená nejaká ujma. Postačuje, ak k takémuto porušeniu práva alebo povinnosti dôjde. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou. V zmysle judikatúry ESD a antidiskriminačných smerníc musia byť sankcie za diskriminačné správanie účinné, primerané a odradzujúce.“

19. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy, ale stačí, ak takáto ujma tu je. Je pritom bez právneho významu, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy (rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 3Co/20/2017, sp. zn. 20Co/192/2016, sp. zn. 7Co/78/2017, sp. zn. 25Co/59/2017).

20. Primerané finančné zadosťučinenie je samostatným právnym a primeraným nárokom odlišným od nároku na vydanie bezdôvodného obohatenia, na náhradu škody resp. od nároku na určenie neprijateľnej zmluvnej podmienky. Cieľom tohto nároku, je predovšetkým odradiť dodávateľa od protiprávneho konania a súčasne pôsobiť preventívne na dodávateľa, aby dobrovoľne upustil resp. nepokračoval v protiprávnom konaní a napravil jeho následky bez nutnosti podania žaloby spotrebiteľom. Pokiaľ dodávateľovi nehrozí adekvátna sankcia, dodávateľovi sa z finančného hľadiska neoplatí dodržiavať spotrebiteľské predpisy a nemôže dôjsť k naplneniu preventívnej funkcie právneho inštitútu primeraného finančného zadosťučinenia (ďalej aj len ako „PFZ“).

21. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú formulované v ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, pričom tieto podmienky musia byť splnené kumulatívne na to, aby žalobcoví mohlo byť priznané právo na primerané finančné zadosťučinenie. Z poslednej vety uvedeného zákonného ustanovenia tak možno vyvodíť, že týmito podmienkami sú: (i) úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej predmetným zákonom alebo osobitnými právnymi predpismi a (ii) domáhanie sa primeraného finančného zadosťučinenia od subjektu, ktorý zodpovedá za porušenie konkrétneho práva alebo povinnosti. Spotrebiteľ nie je povinný podľa zákona preukazovať reálnu ujmu, ktorá mu vznikla, pretože zákon o ochrane spotrebiteľa priznáva právo na finančné zadosťučinenie nie v prípade vzniku ujmy ale už vtedy, keď mu ujma v nadväznosti na porušenie práv spotrebiteľa vzniknúť mohla, pričom sa úspešne domáhal ochrany svojich práv.

22. Samotné ustanovenie § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa viaže vznik práva na finančné zadosťučinenie na úspešné uplatnenie porušenia práva spotrebiteľa. Podmienky vzniku nároku na primerané finančné zadosťučinenie sú teda formulované v ustanovení § 3 ods. 5 Zákona o ochrane spotrebiteľa, a z tohto ustanovenia nie je možné vyvodíť záver, že finančné zadosťučinenie možno spotrebiteľovi priznať len v prípade, ak porušenie práva nie je možné napraviť inak, rovnako nevyklučuje možnosť žiadať finančné zadosťučinenie popri iných nárokoch spotrebiteľa predpokladaných zákonom vychádzajúcich z porušenia jeho práv.

23. V prípade porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov a osobitnými predpismi, medzi ktoré sa zaraďuje i Občiansky zákonník, vzniká spotrebiteľovi právo na primerané finančné zadosťučinenie. Toto právo vyplýva z ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa v znení neskorších predpisov, podľa ktorého proti porušeniu práv a povinností ustanovených zákonom s cieľom ochrany spotrebiteľa môže sa spotrebiteľ proti porušiteľovi na súde domáhať ochrany svojho práva. Združenie sa môže na súde proti porušiteľovi domáhať, aby sa porušiteľ zdržal protiprávneho konania a aby odstránil protiprávny stav, a to aj vtedy, ak takéto konanie porušiteľa poškodzuje záujmy spotrebiteľov, ktoré nie sú len jednoduchým súhrnom záujmov jednotlivých spotrebiteľov poškodených porušením spotrebiteľských práv, ale ide o konanie porušiteľa uplatňované voči všetkým spotrebiteľom. Spotrebiteľ, ktorý na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od toho, kto za porušenie práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zodpovedá.

24. Vychádzajúc z tohto ustanovenia predpokladom pre uplatnenie práva na primerané finančné zadosťučinenie je úspešne uplatnenie porušenia práva alebo povinností ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi zo strany spotrebiteľa na súde. Zákon teda nevyžaduje pre vznik tohto práva, aby spotrebiteľovi bola privedená nejaká ujma. Postačuje ak k takémuto porušeniu práva alebo povinností dôjde.

25. V tejto súvislosti je potrebné dodať, že v súčasnosti účinné znenie ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. ešte zmiernilo podmienky poskytnutia primeraného finančného zadosťučinenia, pretože toto sa v súčasnosti poskytuje aj bez toho, aby porušenie práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi bolo spôsobilé privediť ujmu spotrebiteľovi. Od 10.06.2013 právo na primerané finančné zadosťučinenie vzniká už úspechom spotrebiteľa na súde v otázke preukázania porušenia práva alebo povinností ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z.z. v znení neskorších predpisov alebo osobitnými predpismi.

26. Čo sa týka úspešného uplatnenia porušenia práva alebo povinnosti ako predpokladu pre priznanie práva na primerané finančné zadosťučinenie tento je naplnený nielen vtedy, ak si spotrebiteľa uplatní porušenie práva alebo povinnosti žalobou proti dodávateľovi, ale aj vtedy, ak tak urobí v rámci svojej obrany proti dodávateľom uplatnenému nároku. Či došlo k úspešnému uplatneniu porušenia práva alebo povinností na súde vyplynie až z právoplatného rozhodnutiu súdu vydaného vo veci samej.

27. V prejednávanom prípade zo strany žalobkyne došlo k iniciovaniu súdneho konania z dôvodu neplatnosti zmluvnej podmienky, v ktorom bola úspešná. Úspešne teda uplatnila porušenie jej práva garantovaného ako zákonom o ochrane spotrebiteľa, tak aj Občianskym zákonníkom.

28. Pri výklade § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. treba akcentovať, že súčasné znenie § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. a zakladá nárok na finančné zadosťučinenie už pri úspešnom uplatnení porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi bez toho, že by sa vyžadovala, čo len potenciálna ujma. Ani analogicky nemožno aplikovať § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka (Pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jeho vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch.), keďže zákon č. 250/2007 Z.z. žiadnu postupnosť satisfakčných prostriedkov neustanovuje a rovnako neustanovuje, že k právu na finančné zadosťučinenie za porušenie spotrebiteľského práva je potrebná určitá intenzita. Týmto je daná aj odpoveď na obvyklú argumentáciu žalovaných dodávateľov, ktorej podstata spočíva v tvrdení, že právo na primerané finančné zadosťučinenie dané až „vtedy, keď porušenie práva nie je možné napraviť inak“. Podľa názoru súdu dotknuté zákonné ustanovenie žiadnu takúto podmienku nestanovuje a naopak dovŕšuje sa ním ochrana spotrebiteľa v dodávateľom spôsobenom závadnom spotrebiteľskom vzťahu. Primerané zadosťučinenie podľa § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. nemá napriek svojmu názvu nič spoločné s obdobným inštitútom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, preto nie je potrebné skúmať, či a ako bolo zasiahnuté do osobnostnej sféry spotrebiteľa.

29. Súd má za to, že aj bez stanovenia kritérií výšky primeraného finančného zadosťučinenia treba pri určovaní jeho výšky vychádzať z toho, že toto má plniť funkciu satisfakčnú a primerane aj funkciu preventívno - sankčnú (pričom však táto funkcia sama o sebe nespôsobuje zvýšenie sumy priznávaného primeraného finančného zadosťučinenia) tak, aby dostatočne odradilo dodávateľa od nekalého konania, ktorého sa dopustil voči úspešnému spotrebiteľovi a jednak podľa názoru súdu ho treba chápať predovšetkým ako odmenu za to, že sa spotrebiteľ pustil do sporu s nepochybne ekonomicky a právne silnejším dodávateľom a svojím úspechom priniesol benefit aj pre ostatných spotrebiteľov v tom, že možno predpokladať, že dodávateľ sa konania, ktorého sa dopustil voči nemu, už voči ďalším spotrebiteľom nedopustí, prípadne sa ho nedopustí v takej intenzite.

30. Procesná obrana žalovaného v tomto konaní sa zakladala na námietke pasívnej vecnej legitímácie v spore a námietke nenaplnenia podmienok pre priznanie primeraného finančného zadosťučinenia. Súd po vykonanom dokazovaní s poukazom na uvedené ustanovenia však dospel k záveru, že dikcia § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa bola naplnená, a preto žalobkyňa ako spotrebiteľ, ktorá na súde úspešne uplatnila porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom, má právo na primerané finančné zadosťučinenie od žalovaného, ktorý za toto porušenie práv spotrebiteľa, resp. povinností dodávateľa zodpovedá.

31. Súd má za to, že v danom prípade je z rozsudku Okresného súdu Bardejov č.k. 8Csp/7/2019 zo dňa 24.06.2020 a predloženej výzvy na vykonávanie zrážok zrejmé, že došlo k porušeniu práv spotrebiteľa, resp. povinností dodávateľa tým, že žalovaný si uplatňoval dohodu o zrážkach zo mzdy v rozpore so zákonom. Obrana žalovaného spočívajúca v poukazaní na to, že nie je porušiteľom práv žalobkyne ako spotrebiteľa, keďže dohodu o zrážkach zo mzdy so žalobkyňou uzatváral jeho právny predchodca neobstojí za zisteného skutkového stavu, z ktorého vyplýva, že žalovaný reálne využil predmetnú dohodu o zrážkach zo mzdy proti žalobkyňi a žalobkyňa bola nútená žalobou uplatniť ochranu svojich práv ako spotrebiteľa žalobou o zdržanie sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy.

32. Súd mal tak za to, že vyššie uvedené porušenie práv spotrebiteľa, resp. povinností dodávateľa boli v tomto konaní riadne preukázané. Súd navyše zastáva názor, že porušenie práva alebo povinnosti vo vzťahu k spotrebiteľovi nemusí byť konštatované vo výroku rozsudku, pretože takáto podmienka nevyplýva zo znenia ustanovenia § 3 ods. 5 poslednej vety zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa.

33. Ako nedôvodnú súd vyhodnotil procesnú obranu žalovaného, ktorý argumentoval, že v čase uzatvorenia dohody o zrážkach zo mzdy nebolo ustanovenie § 5a zákona o ochrane spotrebiteľa v platnosti s poukazom na princíp zákazu retroaktivity. Predmetné ustanovenie zákona obmedzuje možnosť zabezpečenia pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy dohodou o zrážkach zo mzdy a z iných príjmov v prospech predávajúceho alebo inej osoby. Súd poukazuje na to, že aj v čase „uzatvorenia“ dohody o zrážkach zo mzdy existovala občianskoprávna úprava platnosti právnych úkonov, na základe ktorej bola posúdená predmetná dohoda ako neplatná. Súd v tomto konaní nepreskúmava skoršie

závery súdu v pôvodnom konaní uvedené v právoplatnom rozhodnutí, pričom dohoda o zrážkach zo mzdy nebola posúdená ako neplatná z dôvodu uvedeného v § 5a zákona o ochrane spotrebiteľa ale za neplatnú ju súd považoval z dôvodu pre spotrebiteľa netransparentného procesu jej vzniku.

34. Podľa rozhodnutia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6 Cdo/127/2017, citované ustanovenie (§ 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa) má plniť jednak funkciu satisfakčnú a jednak funkciu sankčnú. Jeho cieľom je predovšetkým odradiť dodávateľov od protiprávneho konania voči spotrebiteľom. Možno ho však chápať aj ako prostriedok na vyvolanie aktivity spotrebiteľov domáhať sa ochrany svojich práv proti dodávateľom v prípadoch, kedy dodávatelia ich práva hrubým spôsobom porušujú. Účelom finančného zadostučinenia je dovŕšiť ochranu porušeného práva spotrebiteľa ako slabšej strany v spotrebiteľských zmluvách spôsobom, ktorý práve z tohto dôvodu vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Jediným predpokladom, ktorý citované ustanovenie zákona vyžaduje je, že spotrebiteľ, na súde úspešne uplatní porušenie práva alebo povinnosti ustanovenej týmto zákonom a osobitnými predpismi. Pod úspešným uplatnením porušenia práva alebo povinnosti v zmysle tohto ustanovenia treba rozumieť, že súd judikuje v prospech spotrebiteľa konkrétny nárok z porušenia práva alebo povinnosti, napr. nárok zo zodpovednosti za škodu, z bezdôvodného obohatenia, alebo vo výroku rozsudku určí neprijateľnosť konkrétne vymedzenej zmluvnej podmienky používanej v spotrebiteľskej zmluve (porovnaj rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/389/2015). Žiadnu inú podmienku, t. j. ani podmienku, aby bol medzi stranami spor zo spotrebiteľskej zmluvy a aby spotrebiteľovi bola privodená konkrétna ujma, nevyžaduje. Zákonodarca pri uplatňovaní tohto nároku uľahčil spotrebiteľom dôkaznú situáciu, keď na rozdiel od nároku na náhradu škody (bezdôvodného obohatenia), je dôkazné bremeno na strane spotrebiteľa oveľa ľahšie, lebo odpadá problematické preukazovanie či už výšky škody, ujmy, príčinnej súvislosti alebo majetkového prospechu druhej strany. Preukazovanie skutočnej výšky utrpenej ujmy by bolo spravidla nereálne. Pokiaľ ide o rozsah finančného zadostučinenia, neustanovuje žiadne kritériá, ktoré by bolo potrebné pri určení výšky zadostučinenia zohľadniť. Jediným kritériom je primeranosť finančného zadostučinenia. Bude preto vecou úvahy súdu, aby so zreteľom na všetky okolnosti každého jednotlivého prípadu, stanovil rozsah finančného zadostučinenia.

35. Pri neexistencii kritérií pre určovanie výšky finančného zadostučinenia, tak súd má za to, že finančné zadostučinenie musí byť priznané ako primerané. V prejednávanej veci patrí finančné zadostučinenie za neplatnosť Dohody o zrážkach zo mzdy. Žalobkyňa určila výšku finančného zadostučinenia podľa sumy, ktorú žalobca žiadal zraziť z jej platu zamestnávateľom na základe listu zo dňa 06.05.2016, pričom išlo o sumu 1 008,70 eur.

36. Žalobkyňa sama uvádza, že rozsah porušenia jej práv je stanovený rozsudkom 8Csp/7/2019 - 137. Tento rozsudok však nekonštatuje bezúročnosť a bezpoplatkovosť úveru poskytnutého žalobkyňou a nekonštatuje ani neoprávnenosť pohľadávky. Hovorí iba o nezákonnom dojednaní dohody o zrážkach zo mzdy, pričom pohľadávka žalovaného nebola oslabená. Zvolené kritérium žalobkyne je preto neaplikovateľné.

37. Pokiaľ ide o námietku žalovaného o nedostatku jeho pasívnej vecnej legitímácie, súd uvádza nasledovné. Niet pochyb, a nebolo to medzi stranami ani sporné, že zmluva uzavretá medzi žalobkyňou a pôvodným veriteľom – Poštová banka, a.s. zo dňa 15.05.2006 je spotrebiteľskou zmluvou, čo už bolo právoplatne ustálené aj v základnom konaní, pričom prípadná zmena veriteľa nič nemení na podstate a charaktere spotrebiteľského vzťahu. Subjekt, ktorý má záujem stať sa postupníkom pohľadávky zo spotrebiteľskej zmluvy činí tak dobrovoľne, na základe vlastného rozhodnutia a musí si byť vedomý, vzhľadom na hmotnoprávnu úpravu a ustanovenia verejnoprávneho predpisu obsahujúceho kogentné ustanovenia (zákon č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa), že jeho konanie a kroky budú hodnotené aj z tohto pohľadu. Žalovaný pri nadobúdaní pohľadávky voči spotrebiteľovi a pri jej následnom vymáhaní bol povinný dodržať povinnosti vyplývajúce mu zo zákona o ochrane spotrebiteľa. V právnom poriadku existuje celý rad ustanovení, ktoré potvrdzujú tento záver a ktoré by úplne stratili zmysel, ak by platil výklad žalovaného ponúknutý ním v tu súdnej veci (viď napr. § 7 ods. 1 zákona o ochrane spotrebiteľa, podľa ktorého nekalé obchodné praktiky sú zakázané, a to pred, počas aj po vykonaní obchodnej transakcie alebo § 53a Občianskeho zákonníka podľa ktorého povinnosť zdržať sa používania judikovanej neprijateľnej zmluvnej podmienky má aj právny nástupca dodávateľa). Aj z § 529 ods. 1 Občianskeho zákonníka vyplýva, že námietky proti pohľadávke, ktoré mohol dlžník uplatniť v čase postúpenia, mu zostávajú zachované i po postúpení pohľadávky. Súd v súvislosti so svojím záverom, že je daná pasívna vecná legitímácia žalovaného v danom prípade podporne a

analogicky poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp.zn. 2Cdo/125/2018 zo dňa 27.06.2019 publikované v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. R 72/2019 podľa ktorého právo spotrebiteľa domáhať sa na súde určenia bezúročnosti a bezpoplatkovosti poskytnutého úveru zostáva zachované aj voči tomu, na koho dodávateľ postúpil svoju pohľadávku z úveru.

38. Ak zostáva zachované právo spotrebiteľa domáhať sa na súde voči tomu, na koho dodávateľ postúpil svoju pohľadávku z úveru a kto ju voči spotrebiteľovi uplatňuje a vymáha, určenia povinnosti zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, čo následne môže viesť k žalobe spotrebiteľa proti postupníkovi podľa § 3 ods. 5 zákona o ochrane spotrebiteľa, niet dôvod pre záver, že by žalovaný, keďže práve jeho právny predchodca uzavrel so žalobkyňou neplatnú dohodu o zrážkach zo mzdy, ktorú na vymożenie postúpenej pohľadávky použil žalovaný ako postupník, ktorej sa žalovaná ubránila v pôvodnom konaní, nemal byť pasívne vecne legitimovaný v predmetnom spore.

39. V prejednávanej veci je zrejmé, že žalobkyňa úspešne uplatnila porušenie svojho práva ustanoveného osobitným predpisom v konaní vedenom na tunajšom súde pod sp. zn. 8Csp/7/2019, v dôsledku čoho bola žalovanému uložená povinnosť zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy. Žalovaný porušil voči žalobkyni svoju povinnosť tým, že uplatnil neplatnú dohodu o zrážkach zo mzdy. Súd má teda za to, že pokiaľ bol spotrebiteľ úspešný v predchádzajúcom spore pri uplatnení porušenia jeho práva ako spotrebiteľa, základ nároku je daný. Pre posúdenie dôvodnosti nároku na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia je teda dôležitý výsledok konania, a teda v danom prípade právoplatne uložená povinnosť žalovanému zdržať sa použitia dohody o zrážkach zo mzdy, čím považoval súd uplatnený nárok žalobkyne za daný čo do základu.

40. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určení súd vychádzal z toho, že finančné zadosťučinenie má sankčnú povahu a jeho účelom je odradiť nečestného dodávateľa od porušovania práv spotrebiteľov. Finančné zadosťučinenie je potrebné nevnímať ako kompenzáciu, ale ako poskytnutú satisfakciu spotrebiteľovi a tiež ako odmenu pre žalobkyňu ako spotrebiteľa, ktorá privodila vyhlásenie rozsudku, ktorým sa sledujú rovnaké účinky ako opatrenia orgánov dohľadu, ktorých sankcie by boli neporovnateľne prísnejšie. Na druhej strane však nemôže predstavovať neprimerané obohacovanie spotrebiteľov. Pri rozhodovaní o nároku na finančné zadosťučinenie je potrebné tiež prihliadať na okolnosti prípadu, konkrétne zo závažnosti porušenia práva či povinnosti voči spotrebiteľovi, intenzitu trvania a rozsahu nepriaznivých následkov a na subjektívny prístup oboch strán protiprávnemu konaniu.

41. Pri posúdení dôvodnosti výšky požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia je treba vychádzať z toho, že toto zadosťučinenie má niekoľko funkcií. Možno tak hovoriť o funkcii satisfakčnej, sankčnej, odradzujúcej, odmeňujúcej. Pri určení jeho výšky súd musí zohľadniť viaceré relevantné okolnosti, a to napríklad či nejde v prípade postupu a konania dodávateľa o recidívu, aká bola intenzita a trvanie porušenia a dôsledky konania dodávateľa, ekonomický dopad nečestného konania dodávateľa na spotrebiteľa, ako aj skutočnosť, či už napríklad nebolo poskytnuté zadosťučinenie spotrebiteľovi aj v inej podobe. Čo sa týka satisfakčnej a odmeňujúcej funkcie primeraného finančného zadosťučinenia, niet pochyb o tom, že požadovanie nedôvodných nárokov zo strany žalovaného od spotrebiteľa logicky znamená obmedzenie komfortu spotrebiteľa, berie mu čas a kľud. Žalobkyňa sa v pôvodnom konaní musela brániť nedôvodnému nároku žalovaného na vykonávanie zrážok z jej mzdy.

42. K otázke výšky primeraného finančného zadosťučinenia súd poukazuje na rozhodnutie NS SR, sp. zn. 7Cdo/92/2021 z 30.06.2022: „Pre priznanie práva na zadosťučinenie spotrebiteľa, ktorý úspešne uplatnil na súde porušenie práva alebo povinnosti v zmysle § 3 ods. 5 tretia veta zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, je rozhodujúcim kritériom primeranosť požadovaného zadosťučinenia; jeho konkrétnu výšku určuje súd úvahou so zreteľom na okolnosti každého jednotlivého prípadu.“

43. Vzhľadom na vyššie uvedené súdom vymedzené kritéria má súd za to, že suma vo výške 100 eur splní všetky funkcie primeraného finančného zadosťučinenia (keďže morálnym zadosťučinením bol aj rozsudok súdu prvej inštancie a je ním aj odôvodnenie tohto rozhodnutia) a teda, že bude mať dostatočný satisfakčný charakter pre žalobkyňu, dostatočný sankčný charakter voči žalovanému v zmysle individuálnej, ale aj generálnej prevencie, a zároveň bude odmenou pre žalobkyňu, že sa

nekalému konaniu žalovaného nepodrobila, ale napriek nepochybne svojej slabšej ekonomickej a právnej situácii, akú si mohol zabezpečiť žalovaný, sa pustila do sporu s ním.

44. Pri určení týmto rozsudkom priznanej výšky finančného zadosťučinenia súd vo všeobecnosti prihliadal aj na možné útrapy vzniknuté žalobkyni ako spotrebiteľke tým, že bola nútená domáhať sa svojho práva voči žalovanému súdnou cestou. Pri určovaní výšky finančného zadosťučinenia však bolo potrebné zobrať na zreteľ aj dopad rozhodnutia súdu na žalovaného, ktorého okrem týmto rozsudkom priznanej povinnosti zaplatiť finančné zadosťučinenie zaťažuje aj povinnosť náhrady trov konania a súdnych poplatkov v tomto konaní, ako aj v pôvodnom konaní. Vychádzajúc z uvedeného má tak súd za to, že týmto rozsudkom priznané finančné zadosťučinenie je pre žalobkyňu dostatočnou satisfakciou a v okolnostiach veci zodpovedá kritériu primeranosti, povaha a rozsahu porušenia práv žalobkyne, ako aj účelu finančného zadosťučinenia, ktoré má len sekundárne sankcionovať porušovateľa a odrádza ho od ďalšieho obdobného konania znamenajúceho porušenie spotrebiteľských práv žalobkyne, či iných spotrebiteľov. Žiada sa tiež pripomenúť, že žalobkyňa v podanej žalobe v podstate neprodukovala a ani nepreukazovala žiadne tvrdenia o konkrétnych dôsledkoch, ktoré malo protiprávne konanie žalovanej na jej postavenie, na jej psychický či fyzický stav vyvolaný predchádzajúcim súdnym konaním a ani ako inak ju takéto súdne konanie poškodilo (obdobne napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp. zn. 17CoCsp/25/2020 z 18.8.2020) okrem tých, ktoré by neboli už v tomto konaní súdom zhodnotené a pre ktoré by bolo odôvodnené priznať jej finančné zadosťučinenie nad týmto rozhodnutím priznaný rozsah. Je nutné podotknúť, že finančné zadosťučinenie je nárok, ktorý je priznávaný spotrebiteľovi nad rámec skorším rozhodnutím reparovanej ujmy.

45. Súd preto obranu žalovaného v spore nepovažoval za dôvodnú. Súd legitímne využitie zákonného práva žalobkyne proti žalovanému žiadať primerané finančné zadosťučinenie v žiadnom prípade nepovažuje za zneužitie práva, resp. za konanie v rozpore s dobrými mravmi. Súd považuje za legitímne a spravodlivé priznať žalobkyni primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 eur. Z tohto pohľadu súd prihliadal na to, že primeraným finančným zadosťučinením sa nekompenzuje majetková ujma. Nie je vylúčené, aby výška prípadnej ujmy, ak jej mantinely nie sú zákonom stanovené, bola obdobná, zhodná, vyššia alebo nižšia ako ujma, ktorá oprávnenej osobe hrozila v majetkovej sfére.

46. Pokiaľ ide o nepriznanie nároku v celej požadovanej výške, súd zohľadnil zdôvodnenie nároku žalobkyňou, kde táto netvrdila žiadne mimoriadne, výnimočné okolnosti, ktoré by odôvodňovali výšku primeraného finančného zadosťučinenia vo výške až 1 008,70 eur. Ak z iných obdobných sporov o primerané finančné zadosťučinenie sú súdu známe prípady, kde boli spotrebiteľom priznané nižšie sumy ako tu žalobkyňa žiadala, a to aj v situácii keď napr. reálne došlo k ujme na majetku spotrebiteľa a k bezdôvodnému obohateniu sa dodávateľa (čo nie je tento prípad), tak súd v rámci proporcionality a primeranosti musel zohľadniť, že tu o žiadny taký prípad nešlo, aspoň nič také žalobkyňa netvrdila. Sama netvrdila a nepreukázala, že by jej osobná, rodinná či sociálna sféra trpela kvôli konaniu žalovaného absolútne mimoriadnym spôsobom (vzhľadom na žiadanú výšku zadosťučinenia), teda nad rozsah, ktorý je logicky zrejmý už z toho, že sa od nej žalovaný nedôvodne domáhal zaplataenie vyššej sumy, pričom je však potrebné zohľadniť individuálne okolnosti predmetnej veci, najmä ohľadom otázky vplyvu správania žalovaného voči žalobkyni. V porovnaní s inými prípadmi u žalobkyne nedošlo k zmenšeniu majetku, napríklad preplatením úveru v dôsledku bezúročnosti a bezpoplatkovosti. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nemôže slúžiť na finančné obohatenie sa žalobcu, respektíve kompenzáciu jeho majetkovej škody, ale musí zostať na úrovni a vo funkcii účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Na druhej strane, ani symbolické finančné zadosťučinenie by tu nebolo na mieste, nakoľko z hľadiska zákonom predpokladaného účelu by sa také zjavne minulo účinkom a účelu zákona. Súd vzhľadom na okolnosti predmetnej veci priznal žalobkyni voči žalovanej právo na zaplataenie primeraného finančného zadosťučinenia vo výške 100 eur a v prevyšujúcej časti žalobu ako nedôvodnú zamietol.

47. Záverom súd uvádza, že už podľa konštantnej judikatúry tak národných, ako aj nadnárodných súdov súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené stranami sporu, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Odôvodnenie rozhodnutia tak nemusí dať odpoveď na každú jednu poznámku, či pripomienku strany sporu, ktorá ju nastolila. Je však nevyhnutné, aby bolo reagované na podstatné a relevantné argumenty účastníkov konania (porovnaj napríklad rozhodnutia ÚS SR II. ÚS 251/04, III. ÚS 209/04, II. ÚS 200/09 a podobne).

48. Čo sa týka výroku o trovách konania, podľa § 255 ods. 1 CSP súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo (§ 255 ods. 2 CSP).

49. Žalobkyňa v základe nároku bola plne úspešná, rozhodnutie o výške nároku záviselo len od úvahy súdu, preto súd priznal žalobkyni nárok na náhradu trov konania proti žalovanému v rozsahu 100 % z prisúdenej sumy. K tomu podporne pozri napr. Veľký komentár k Civilnému sporovému poriadku - Števec, M., Ficová, S., Baricová, J., Mesiarkinová, S., Bajánková, J., Tomašovič, M., a kol. Civilný sporový poriadok. Komentár. Praha: C.H. Beck, 2016 k § 255 CSP, cit „Zásadu úspechu vo veci treba uplatniť aj na konania, v ktorých výška plnenia závisí od úvahy súdu (sudcovské právo) alebo od znaleckého posudku. V týchto prípadoch však nejde o procesne neúspešného žalobcu, ak mu bola priznaná aspoň časť žalobou uplatneného nároku. Nemožno ho totiž ad absurdum zaťažovať procesnou zodpovednosťou za predvídanie výsledku na základe úvahy súdu alebo znaleckej činnosti“. Obdobne v tejto súvislosti pozri napr. rozsudok Krajského súdu v Prešove sp.zn. 3Co/20/2017 kde pri priznaní len 50 % zo sumy požadovaného primeraného finančného zadosťučinenia bola priznaná žalobcovi náhrada trov konania v rozsahu 100 % práve z dôvodu, že výška nároku závisela od úvahy súdu, čo je aj prípad tu prejednávanej veci.

50. Súd je toho názoru, že v prípadoch keď rozhodnutie o výške plnenia závisí len od úvahy súdu, pričom súčasne neuplatňuje sa žalobcom výška plnenia v zjavne nedôvodnej výške predstavujúcej šikanózný výkon práva, motivovanej len snahou o navýšenie trov konania a nie záujmom na spravodlivom usporiadaní veci nemožno od žiadneho žalobcu spravodlivo očakávať aby sa presne „trafil“ do úvahy súdu pokiaľ ide o výšku plnenia. Preto je namieste priznať plnú náhradu trov konania ak bol žalobca v základe plne úspešný aj vtedy, ak čo do výšky bol úspešný len v časti. I keď Civilný sporový poriadok nemá ustanovenie totožné s ust. § 142 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku účinným do 30.6.2016, ktoré bolo priamym zákonným podkladom pre to, aby aj v prípade len čiastočného úspechu mohla byť priznaná plná náhrada trov konania, ak rozhodnutie o výške plnenia záviselo od úvahy súdu, vyššie uvedené závery právnej teórie a praxe svedčia o tom, že ani v podmienkach novej procesnej úpravy niet dôvodu na ustúpenie od takého záveru. To je aj názor tunajšieho súdu. Úvaha súdu sa tu týkala skutkových okolností, ktoré sú podstatné pre rozhodnutie o výške priznaného plnenia, nie čo do základu uplatneného nároku. Pričom tak ako tomu bolo aj v zmysle § 142 ods. 3 O.s.p., tak aj v súčasnosti podľa ust. § 255 ods. 2 CSP v spojení s čl. 3 a čl. 4 ods. 2 CSP sa základná sadzba tarifnej odmeny advokáta v takom prípade vypočíta a určí len z výšky súdom priznaného plnenia.

51. O výške náhrady trov konania rozhodne súd v súlade s ust. § 262 ods. 2 CSP po právoplatnosti tohto rozsudku samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník a rovnako samostatným uznesením vyššieho súdneho úradníka súd v súlade s § 2 ods. 2 a § 14 ods. 4 zákona č.71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch rozhodne o povinnosti žalovaného zaplatiť súdny poplatok za žalobu vzhľadom na zákonné oslobodenie žalobkyne od tejto povinnosti.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní od dňa jeho doručenia na Okresný súd Bardejov. V odvolaní sa má uviesť ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje, spisová značka konania, ďalej sa má uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh). Odvolanie musí byť podpísané.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,

- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok) a o zmene a doplnení ďalších zákonov.